

ДОСТУП ДО ЯКІСНОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ МАСОВИХ ВІДКРИТИХ ОНЛАЙН КУРСІВ (МВОК)

Іпполітова Інна Ярославівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства та менеджменту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Реформування освіти супроводжується переглядом освітньої парадигми, яку обумовлюють динамічні процеси, що відбуваються у суспільстві вже сьогодні. Сучасна концепція освіти зосереджена на перегляді якості та обсягу знань і навичок, які є необхідними для отримання певної професії та у розвитку здібностей людини адаптуватися до нових вимог суспільства протягом всього життя. Ця проблема обумовлюється ще й фінансовими, географічними та фізичними обмеженнями при отриманні освіти. Такі обмеження можливо подолати шляхом використання освітніх телекомунікаційних технологій та відкритої освіти, яка найбільше представлена платформами МВОК.

Так, проблемами рівного доступу до якісної освіти займалися наступні науковці як Бабіна Т. Г., Гриценко М. В., Грищенко І. М., Єршова О. П., Левчук Н. М., Лукіна Т. О., Нікітін В., Суркова Г. [3–7]. А на особливостях застосування МВОК зосередили свою увагу: Бацуровська І. В., Бебієв А. Е., Бугайчук К. Л., Джаландінова А. М., Ноздріна Л. В., Скоренький Ю. Л. та ін. [8-11] Проте дослідження носять незакінчений характер і потребують подальшого розвитку і уточнення. Тому метою дослідження є теоретичне обґрунтування процесу запровадження МВОК з метою отримання рівного доступу до якісної освіти всіх бажаючих верств населення.

Проблема доступу до якісної освіти стає достатньо гостро, якщо розглядати рівень вищої освіти, яка може бути необов'язковою, проте є необхідною передумовою стабільного та якісного рівня життя. Відповідно до

статті 21 Конституції України, всі люди мають рівні права та статті 23, за якою кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, а також статті 53, яка гарантує кожному громадянину право на освіту, можна констатувати, що держава є зацікавленою у розвитку кожної особистості власного суспільства [12]. Але забезпечення рівних можливостей доступу до якісної освіти, починаючи від дошкільної і включаючи вищу, можливо реалізувати тільки шляхом державної підтримки, з метою розширення можливостей для тих груп населення, які є обмеженими в цьому доступі.

Розглядаючи доступність до якісної вищої освіти необхідно звернутися до ключового законодавчого акту у цій сфері Закону України «Про вищу освіту», за основними принципами якого регламентується її доступність [13]. Тому, запровадження та активне використання онлайн навчання, виступає одним з чинників підвищення якості освіти й отримання рівних можливостей. Навчальні курси, які представлені на різних освітніх платформах сприяють та заохочують всіх бажаючих навчатися до набуття комплексу професійних навичок та роблять їх більш компетентними та конкурентоспроможними на ринку праці. Основною перевагою даного формату навчання є те, що ті, хто навчається, можуть отримувати необхідні знання дистанційно і при цьому бути впевненими у їх якості, адже програми розробляються викладачами кращих світових університетів. Єдина необхідна умова – бажання вчитися та здатність утримати це бажання протягом тривалості курсу. Перевагами при здійсненні онлайн навчання є: особиста відповідальність слухача за результати навчання; формування власної швидкості опанування дисциплін та власної траєкторії розвитку; використання інформаційних технологій при наданні освітніх послуг; можливість спілкування між слухачем та викладачем у режимі онлайн; віддалений доступ до навчальних матеріалів.

Таким чином, щоб спеціалісту залишатися конкурентоспроможним на ринку праці протягом тривалого часу, необхідно мати відповідну освіту, доступ до якої не обмежений ні фінансовими, ні фізичними, ні географічними кордонами. Це стає досяжним завдяки можливості користуванням МВОК, які

спроможні підвищити «вартість» працівника в умовах загострення конкуренції в глобальному просторі та допомагають отримати йому додаткові знання і навички у будь-якому віці. Навчальні заклади повинні змінюватися та розвиватися шляхом створення власних МВОК, щоб довести свою здатність бути відповідними освітнім стандартам та сучасним вимогам. У подальших дослідженнях автор зосередить увагу на особливостях розробки МВОК.

Література

1. Гриценко М.В. Рівність в отриманні якісної вищої освіти і бар'єри її доступності / М. В. Гриценко // Вища освіта України. – Додаток 2 до № 3, том VII(32). – 2011. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С. 84–92.
2. Грищенко І. М. Проблеми та перспективи доступу до якісної вищої освіти соціально незахищених верств населення / І. М. Грищенко – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2014_7_40.pdf
3. Єршова О. П. Доступність якісної освіти: шляхи і механізми регулювання проблеми / О. П. Єршова, Т. Г. Бабина – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: http://knutd.com.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/Babina20152201.pdf
4. Левчук Н. М. Нерівність доступу до освіти в Україні: соціальні детермінанти та наслідки / Н. М. Левчук // Демографія та соціальна економіка: науково-економічний та суспільно-політичний журнал. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2005. – С. 148–158.
5. Лукіна Т. О. Доступність освіти як показник результативності державного управління освітою в Україні /Т. О. Лукіна – [Електронний ресурс]. – Режим

доступу до матеріалу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2014/02/2013-3-19.pdf>

6. Нікітін В. Якісна освіта. Проблеми рівного доступу / Володимир Нікітін. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: http://www.icps.com.ua/files/articles/36/69/school_director_nikitin2.pdf.

7. Суркова Г. Проблеми доступності вищої освіти в Україні – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: nauka.zinet.info/10/surkova.php

8. Бацуровська І. В. Історія розвитку масових відкритих он-лайн курсів в освіті / І. В. Бацуровська, А. М. Джаландінова – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apdyptp_2015_1_20.

9. Бебнев А. Е. Массовые онлайн курсы как новая инновационная тенденция образовательной сферы [Электронный ресурс] / А. Е. Бебнев // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 6. – Режим доступу: www.science-education.ru/113-11491.

10. Ноздріна Л. В. Освітні проекти масових відкритих дистанційних курсів (МООС) / Л. В. Ноздріна – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу: <http://conference.nuos.edu.ua/catalog/files/lectures/29885.pdf>

11. Скоренький Ю.Л. Масові дистанційні online-курси: способи ефективного використання [Електронний ресурс] // Семінар „Практичні аспекти використання елементів дистанційного навчання в рамках впровадження кредитно- модульної системи“. – Тернопіль, 2013. – 4 квітня. Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/1959>

12. Конституція України – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page>

13. Про вищу освіту – Закон України – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>